

ՊԱՅՄԱՆՔ

Տարեկան գին և Պարտք համար 430	72
» Գաւառաց » 160	»
» Օտար երկիրներու » 180	»
Վեցամսեայ և Պարտք » 73	»
» Գաւառաց » 80	»
Իւրաքանչիւր թերթի գին 60	փր.
Կանոնադրան տարբերակ անդամի հա-	
մար 2 դարձուցի երկու անդամի հա-	
մար 60 փարսոյ, աւելի անդամնե-	
րու համար 40 փարսոյ	

Լ Բ Ա Գ Ի Ր

ԲԱՂԱՐԱԿԱՆ ԱՅԳԱՅԻՆ ԲԱՆԱՍԻՐԱԿԱՆ ԵՒ ՏՆՏԵՍԱԿԱՆ

ՊԱՅՄԱՆՔ

Գույս գաղտնի լրագրաց ճանրու ծախքը խմբագրութեան վրայ է. Լրագրաց մերթերեկայ նամակ կամ որ եւ իցէ գրութիւն խմբագիր - Տնօրէնին պիտի ուղարկուի, և Պո- լիս, Չինիլի խան, Մասիսի դրասնե- կաղը:

Ճանրու ծախքը չլծարուած նա- մակ չընդունուիր:

ԲԱՂԱՐԱԿԱՆ

Պատերազմին վերջացան սկսած Ռե- նի կողմի, եւ Գաղղիացիք սահմանա- գրուին անցնելով Բրոսիտայից Մար- տրուք՝ քաղաքն առին: Ասով Գաղղի- ապիք գիւրու թիւն կռնեան Մար գե- տէն անցնելու եւ Մարտի իրայ քա- յելու որ նոյնպէս վտարելի քաղաք մէ Մար գետին վրայ:

Քայլ կըրել թէ Բրոսիտայիք այս երկրորդ քաղաքն այնչափ գիւրու- թեանք տալու միտք չունին, վասն զի հեռագիրը կը ծանուցանէ թէ երկու զորանոնակ դուռերսմ են Մար գե- տին եղբրքը հեռուարար այսօր վա- ջը մեծ ճակատամարտ մը կ'սպասուի:

Պատերազմին պատճառներուն վը- ռայ Գաղղիայ կառավարութեան հըրա- տարակամ յայտարարութիւններն ու շրջաբերականները կարեւոր կէտ մը երևան կը հանեն, որով պատերազմին պատասխանատուութիւնն առաւել Բրոսիտայի վրայ կը ծանրանայ՝ քան թէ Գաղղիայ:

Այս կէտն է՝ Հոհենցոլէրն իշխա- նին ընտրելութեան խնդրոյն ան յեալ տարի Գաղղիայ եւ Բրոսիտայ կառավա- րութեանց մէջ բանակցութեան ա- ստիժ ըլլալն եւ Բրոսիտայ կառավարու- թեան ալ խօսք տար թէ Հոհենցոլէրն իշխանը չլինար Մարտից դահուս ընա- ընելի ըլլալը:

Այս ապահովի խառնուրդ տրուե- լէ ետեւ այս տարի գարնային նոյն խնդրոյն նորոգուելը պատճառ առաւ Գաղղիայ այնպէս խրոխտ եւ սպաս- նական գիւրք մը բռնելու եւ Բրոսիտ- չէն յայտնի երաշխաւորութիւն պա- հանջելու:

Այս կէտը դիտարարուէն Անգլիայ լրագրաց ուշադրութիւնը գրաւած է, սըք ՚ի սկզբան Գաղղիայ կառավարու- թիւնը կը կշտարեկին իրեւե միակ պատճառ ներքոյ պատերազմին լայց հիմա բերանին միակն կ'սկսին:

Մօրնինի բաթի կրակ թէ շատ հա- ւանական է որ Անգլիա ալ խնդիրը Կարօլէն կայսեր պէս նկատէ, եթէ գործը Գաղղիայ յայտարարութեանց մէջ պատմուածին պէս է:

Բաթի լրագրիւն հրաւեր կը կար- գայ Պ. Պիտարքի եւ Պ. Թիլի ու պա- տասխան ասան այն յայտարարութեանց վրան զի կրակ Անգլիայ կարծիքն իրենց պատասխանին կ'սխալուէ:

Միժանտարա լրագիրն ալ կրակ թէ Կայսեր յայտարարութիւնն եւ Պ. կը- բամբնի շրջաբերականը կը հաստա- տեն այս կարծիքը թէ Բրոսիտա ըն-

* Գաղղիայ եւ Բրոսիտայ սահմաններն իրարմ բաժնող Մար գետին ճախ կողմը քաղաք մէջ 7-8000 բնակիչով, որ 1813 ին Գաղղիացոյ ձեռքին առնուելով Բրոս- օից տրուած է:

գարնակառէս պատասխանատու է ը- լայնք արեւնէն լուծեանց, եւ կուեղ- ցինք թէ Հոհենցոլէրն ընտրելու- թիւնը մի միայն Գաղղիա պատերազ- մի գրգռելու նպատակաւ յաւաճ գըր- ւած է:

Պերլինի Բօրնքօմտան լրագրին հեռուեալ աղբրէն կը տեսնուի թէ Անգլիայ բռնած գիւրքը մեծ գըծ- գո- հալթիւն կը պատճառէ Բրոսիտայ:

« Անգլիայ հրատարակած չէղքըս - թիւնն հակառակ կ'իմանանք թէ Պի- մինիկի գործարաններն մէկը 300000 ճարտ հրացան չնեւր է՝ Գաղղիայ հա- մար: Ասկէց զատ Նի. քեռայէն նաւեր բռնուեր են քաջապատ, որպէս զի Հիւսիսային ծովուն եւ Պալմիրի մէջ հանրածուս մատակարարն Գաղղիայ նաւատարմին վերջացան Գաղղիայ ձիւտարայ եւ թիւղանոթայ համարայ բազում ձի կը գնուի Անգլիայէն: Եթէ ա սիրտութիւնները չարդիւր են, Անգ- ղիայ չէզոքութիւնը բարձրակն պատի- բան մ'երած կըլլայ: »

Բրոսիտայ կառավարութիւնն հիւ- ման ըրաւ, որ Հաննօլթրի մէջ զէնք բռնելու կարող մարդոց ամենն ալ ղինուորին եւ անմիջապէս բանակներն երթան: Այս անօրէնութիւնն երկու նպատակ ունի, կրակն, նախ հետը ե- դոմին չափ գորք հասցընել բանակ- ները, եւ երկրորդ՝ Հաննօլթրի մէջ զէնք բռնելու կարող մարդ չթողուլ, որք, ինչպէս յայտնի է, իրենց թա- դուսրութեան վերջուեւուն համար ստատիկ թշնամի են Բրոսիտայոց, եւ պատեհ առթի կարտեն ամենը մէ- կէն ոտք երնելու:

Հարկ չէ բուել թէ Բրոսիտայ կա- ռավարութեան այս հրամանը մեծ գըծ- գոհալթիւն կը պատճառէ: Հաննօլթրի մէջ, եւ շատ գեղերէ երիտասարդ- ները կը ձգեն կը վախճին:

Կօրուս լրագիրը կրակ թէ Գաղ- ղիա գանաւը 4600 չափ Հաննօլթրի հին ղինուորները հրաման խնդրեր են Գաղղիայ կառավարութեանն որ օտա- րաղի զորադ ունը մի կարմին եւ Ռե- նի բանակին յանաւարաւորութիւն ը- նեն: Բայց Գաղղիայ կառավարութիւ- նը չէ ընդունել այս առաջարկութիւ- նը:

Գաղղիայ լրագրաց խօսքին նայե- լով Գերմանիայ մէջ Լանսիէրը ըստ ամ տղային պահպան ղինու որաց գո- մարանն ալ ծանր առաջ կ'երթայ որովհետեւ մեծ մասը գործի եւ ընտանեկ տէր քաղաքայիններ են, որոց դժօտօտ է իրենց արհեստը, առաւանակն եւ ընտանեկը թողուլ պատերազմի երթալ: Բայց հարկադ- րեալ են երթալու, ապա թէ ոչ իրենց բոլոր զօրքն յարբուեն կը գրախ- անկ անել որ գոյք չունին, օտար եր- կեր կը վախճին եւ այսպէս ղինու- րութեան կազմակ:

Գաղղիայ մէջ, մինչեւ հիմա գըր- ւած կամուրք զօրաց թիւը 110000ն հասած է, որոց 15000ը փարսի գա- ւառէն են, եւ 95000ը միւս գաւառ- ներէն:

Բրոսիտայ կառավարութիւնն Ամե- րիկայէն ութ հաւ նոր դրահատար նա- ւեր գնել է, բայց Ամերիկայէն եւ- րոպա տարուած տանն գաղղիացոյ ձեռքը չի յաւար: համար խնդրեր է որ Ամերիկայի գրօշակով ապրուին: Միացեալ-Նահանգաց կառավարու- թիւնը չընդունեց Բրոսիտայ այս խըն- գիւրը հեռուարար զրահատարներն Ա- մերիկա կեցած են եւ չեն կրնար եւ- րոպա գալ:

Համար լիէն կը գրեն թէ այս քա- ջալը Գաղղիացոց նաւախումբին յար- ձակութեան պահպանելու համար կըլլա գեախն բերանը քարով լցան նաւեր ընկզմեր են, այնպէս որ Գաղղիական թիւղանոթակիր մակոյկներն անգամ չեն կրնար սնցիլ եւ քաղաքին մօտե- նալ:

Գաղղիական Լիպերթէ լրագիրը կը ծանուցանէ թէ Գաղղիայ պատե- րազմական նաւերուն մէջ նոր ուսմը մը հնարուած է, որ բռնկած ժամա- նակ այնպիսի մահաբոյր հոտ մի կը ծաւալէ, զոր առնուց անմիջապէս խեղ- դուեալ կը մեռնի:

Լօրիանի նաւահանգստին մօտ կեն- դանեայ վրայ փորձեր ըլլալով կեն- դանիները մեռած գտնուեցին առանց մէքը մ'ունենալու:

Այս ուս մըք Լօրիանիցի գեղադործ մը հնարած է:

Հումի Գաղղիական զօրաց Գաղղիա գաւառաւուն որչաւմը գործարարելը ըս- կըրաւ, եւ դուրս այս ժամուս կա- տարուած կըրտութիւն մ' է:

Գաղղիայ չէր կրնար այս միջոցիս իր զօրքերն Հնայմի մէջ պահել ա- ռանց մեծ գժուարութեանց հանդի- պելու, վասն զի արդէն այս պատճա- առ խառական ազգը ոչ միայն իրեն գէժ պահպանուած ալլ եւ գրգռած ալ էր: Բնտի դարմանայի չէր արներ- կոյ պատերազմին հրատարակութիւնն խառակայ մէջ իմացուեւուն պէս՝ Գաղ- ղիայ գէժ թշնամականացիքը ըլլային:

Գաղղիայ կառավարութիւնը վեր- ջադրէ Խաւաքիան ազգին վերադո- րեալ գըպոյ մը բուժելով կրնայ վե- րբարին անոր համակրութիւնը գրաւեր, որ իրեն համար մեծ կարեւորութիւն ունի ներքոյ պատերազմից մէջ: Արդէն երկու անգամ թեանց մէջ գաղղիայ գա- շնակցութեան ըրեր ալ պարտելըս- կըրած են:

ՏՆՏԵՍԱԿԱՆ ՊԵՐՏԵՆՆԵՐ
Ֆիլիպինայ 2 օգոստոս.
Անգլիայ, Աւստրիայ եւ Իտալիայ կառավարութիւններն ս'նդ ազար կը

բանակցին իրենց չէզոքութեան փո- խադարձ երաշխաւորութիւններն ա- պահպանու համար: Անգլիայ որոշու- նը կ'սպասուի, որ կըրել թէ խառակոյ առաջարկութեանց գէժ գժուարու- թիւններ կը հանէ:

Մէջ 2 օգոստոս.
Պաշտօնական անգլիկութիւն Գաղ- ղիայ բանակին — Այսօր կէս օրէն մէկ ժամ առաջ Գաղղիացիք յարձակողա- կանի սկսելով սահմանադրուին ան- ցան: Թէ եւ թշնամին հզօր գիւրք մի բռնած էր, քանի մը փաշա զօրք բա- ւական եղան Մարտրուքի բարձունքն անոր ձեռքէն կորչելու: Մեր թիւղա- նօթներն ալ շուտով թշնամին քաղա- քէն հալածեցին, եւ կըրել մէկ ժա- մա մէջ լինցաւ: Մեր զօրաց եռան- դըն այնչափ մեծ էր որչափ մեր կո- րուարութիւն երգաւ: Կայսրն եւ կայս- րորդին ներկայ էին այս գործողու- թեանց:

Լանարա 3 օգոստ.
Հասարակոց խորհրդարանը ցամա- քային եւ ծովային ղինուարութեանց համար կառավարութեան խնդրած 2 միլիան ծախքը որոշեց:

Պերլին 2 օգոստոս.
Մարտի թրէվի եւ Մարտրուքի մէջ հաղորդակցութիւնները կառարե- րապէս ազատ են: Մարտրուքի եւ Մեր- ղիկ մեր զօրաց ձեռքն են: Թշնամիցն դուռերն յառաջ քալեցին: Արեւուտի եւ Թիւրքիէրէ գէժ մ'անտուները գրաւեցին: Հրացանի սաստիկ կախ- մը կայ, եւ թշնամին սարսափելի կեր- պով վաւոյ: Եւ դնտակ կը շարուն- յի:

Միլէնք 3 օգոստոս
Երթնթախ ծովածոցին մէջ առտով գեանաչարժ մը պատահելով, Ամֆի- սոս, կարաքիտի եւ քանի մ'ալ գեղ կործանեցան: Բազմաթիւ անձինք կան մեռած ու վիրաւոր:

Փարիզ 4 օգոստոս.
Պաշտօնական լրագիրն այս առա- ւօս կրամն գաւառին մէկ պաշտօնա- գիրը կը հրատարակէ երկուան թը- ւականու: Ի պատասխանի Պիտարք կամի շրջաբերականին, նոր իրադու- թիւններ յիշելով, եւ հաստատելով թէ Պ. Պիտարք անգաղաք իրաւա տաւած է Գաղղիայ որ Պէլիէրայի տիրէ: Աս- կէց պատ կրակ թէ Պ. Պիտարք ղին- ւարական պատրաստութիւնները գաղ- րեցին: առաջարկութիւնը չէր ըն- դունել, գլխաւորապէս Բրոսիտայ քա- ջաքակառութիւնն զգացած մտահո- գալթիւնները պատճառ բռնելով, եւ այնպիսի նկատարութեանց մէջ մտնե- լով, զորս կրամն գաւառը լուծեալ կանգն- յի:

Փարիզ 4 օգոստոս իրիկուն.
Մարտրուքի առնուելն ետեւ Գաղղիացիք Մար գետին ճախակորման անէր եղան, եւ Մարտրուքի մօտակայ բլրակներն վրայ բանակած են, եւ կա- կառակայ զօրաբանակ կեցած են իրադեան վրայ: Բրոսիտայ Գրեմիլիք

ճարտ Լիւնանը գլխաւոր զօրաբանակին կը հրամայէ, որ Մօզէլի ընդարձակ դաշտին մէջ գործելու սահմանուած է: Կը հաւատեն թէ Գաղղիական զօրաբանակ մը երէկ Սարրուի վրայ քաւեր եւ զոյն աւեր է:

Լանտրայի, Ամպրատմի եւ Ֆիօրէնցայի մէջ Աքոնիժօն 6ի ելաւ:

Գաղղիոյ զօրքերը Պապին երկրէն մեկնել սկսան:

Փարիզ 5 օրոտոտ:

Պաշտօնական լուրեր:—Տուէ զօրապետին հրամայած բանակէն երեք զօրաբաժին եւ կէս բաժին ալ թեթեւ հեծելազօր յարձակում կրեցին Վէյսէմպուրկի քով թշնամեաց խոստ առաւելագոյն զօրութիւններէ, որք այն բուրբ շրջապատոյ անտառներուն մէջ գերուած էին: Մեր այս զօրքը քանի մը ժամ դիմադրելէ ետեւ Պիլի գիծը հրամայոյ Ռիօժիէի գեղապետին վրայ քաշուեցաւ: Տուէ զօրապետը մեռաւ եւ թնդանօթ մ'ի նկաւ թշնամեաց ձեռքը: Մաք Մահան մարտախոն իր հրամանին ներքեւ եղած զօրութիւնն այն սեղը գումարեց:

Բրաւուի Թոմասը եւ Թոմասի Մայնս 4 օրոտոտ:

Արքայազուն Իլիանին հարկին առջեւ այսօր պայծառ բայց արիւն-ուռչտ յաղթութիւն մ'ըրինք: Ալգաի վէլ յետմարտի քաղաքն յարձակմամբ անուեցաւ, ինչպէս նաեւ կէսաչէրկի Մեր 5 եւ 11 րդ զօրաբանակներն եւ Պալիբրոցաց երկրորդ զօրաբանակը կուսակալ թշնամին վանեցին: 500 ողջ մեռնելէր քերի ինկան մեր ձեռք: Թնդանօթ մը եւ թշնամեայ բանակեալն առինք վանեցնելով: Գաղղիացուց Տուէ զօրապետը մեռաւ: մեր կողմէն ալ Գիբրալտի զօրապետը թեթեւ կերպով վիրաւորեցաւ: Մեր 7 եւ 59 րդ գումարքը շատ կարուստ ունեցան Գոհաթիւն Աստուծոյ այս առաջին վառաւոր յաղթութեան համար: Ապագային համար ալ յայտնիս անոր վրայ դեննք: ԿԻՅԵՍՄ

ԱՌՆԻՏՐԱՅԱՆ ԷՆՈՒՍԻՐ

Table with 2 columns: Item description and Amount. Includes 'Կրկնաբար 3 օրոտոտ', 'Ռաւարակ, Մ. Ե. 0. 8 1/2', 'Ծախուած 8000 հակ.', '30780', 'Անգ. Բօնս. 87 1/2', 'Օսմ. Բօնս. բայց 33 1/2—39 1/2', 'Օսմ. Բօնս. բայց 39.25', 'Փոխ. Ոսմ. 4863 277.50', 'Ռանիթ Գաղղ. բայց 67.45', 'Ռանիթ խտար բայց 47.90', 'ԿՈՍՏԱՆԳՆՈՒՊՈԼԻՍ ԷՍՏԱՄԸ ՈՒՊՈՒՐԻՆԷ', '24 յուլիս ուրբաթ իրիկուն 42', '23 « շաբաթ առաւօտ', 'Բացուեցաւ 42 42', 'Վեր գին 42 47', 'Վար գին 41 33', 'Կէս օր 42 05'

ԱԶԳԱՅԻՆ

Երուսաղէմի խնդրոյն վրայ վարչութեան եւ Բ. Դրան մէջ բանակցութիւնները գեւա ընկած չլըտուն համար՝ վախճանը գեւա յայտնի չէ: Բայց վարչութիւնն արդէն վստահ չէ Գաղղիական զօրքի բուռն վիճակը բացատրած է Բ. Դրան: Լատինը ընտելուեցաւ մը չունին Ս. Յակոբայ վանուց մէջ եւ չեն կրնար յուսել իրենց վրայ չէ Լայոց կողմանէ պարզ հիւրընկալութեան սովորութեան մը, որքէրքէր կրուանց կարգ չկրնար անցնել: Տանուակը մը կրնայ մէկը

ուղածին չափ ժամանակ հիւրընկալել եւ օրին մէկն ալ չընդունել մանաւանդ երբ հիւրն իրեն չտրհած առաջնահանու թիւնը չարտաչոր գործածել սկսել: Ետեւեւեւին թշնամութիւնն ընէ. կամ այնպիսի պարագաներու մէջ գանուի, որ ամուսնութիւն չաչը պատկը կամ իրիցը չենրէ ընդունի:

Ճշտ այս կերպարանքն ունի այս խնդիրն ալ: Ուստի տարակոյս չկայ որ վարչութիւնն այս պարագաները Բ. Դրան արդարապէս դատարարութեանը ներկայացուցած ժամանակ Հայոց իրաւունքն ինքնին յայտնի կըլլայ եւ դատը կը լուծուի:

Կոյսերական կառավարութիւնը երկրորդ կարգի պաշտօնատարութեան առաջին աստիճան չտրհեց ազգային Պատրիարքարանի Գարու—Քեհեասի Մեծ. Սաղայեան Ալիքան Էֆէնտիկին: Պատրիարքարանի փարու—Քեհեաստի թեան իրեն կարելոր եւ փոխուկ պաշտօնին ասէլ սուլի նուազագոյն արտը վիճակն այնքան պատուաւոր վիճակին հետ բազաւորներն եւ Ալիքան Էֆէնտիկ անձնական արժանիքը, խոհանարութիւնը, համարութիւնը, պատուաւոր վարքն ու անհատականութիւնը եւ իր պաշտօնին կատարման մէջ ունեցած փութաջանութիւնն ու յայտնաբերութիւնը ճանաչողներն իրաւաւր գոհ կըլլան անոր եղած այս բարոյական վարձատրութեան վրայ, որ պատուաւոր անձի մը համար ամեն նիւթական վարձատրութիւններէ թանկագին է:

Մեր այս առիւտուն արդարութեանը կրնան վկայել այն ամեն աղագիւնք՝ որք Պատրիարքարանի միջոցաւ կատարուելը դրօժ ունեցած են Բ. Դրան հետ:

Լէվոնթ « Հէրըտ Լրագիրն իր երկու շաբաթի աւար թուոյն մէջ լրագրուած էր թէ Հակահատուենան կաթմովի ազգայինք Ս. Հայրէկէ գիւղերը Հայաստանեայց Եկեղեցւոյ կրկնաւանդուեցաւ: Ինչպէս մտաւորներն. նորին Սրբազնութիւնն ալ պատուական տուեր է թէ «Աշխարհահանները սիրով կընդունին, բայց եկեղեցական դատը Հիւրեր ընդունելը անոնց խոփոյցող ողբէն վախճալովը»:

Ազգային Պատրիարքարանէն այսօր մեզ գրիւած Պաշտօնական ծանուցում մը կը յայտնէ թէ այս բարբարոսութիւնն անհիմն է: Այն Հակահատուենան աղայոյն կողմանէ այնպիսի առաջնորդութիւնն մը եղած, եւ ոչ ալ Երկին Սրբազնութեան կողմանէ այնպիսի պատասխան մը արուած է:

Հեռուեալ կարեւոր յօդուածին վրայ զոր Արժ. հայ քահանայ մը զըրած է. ընթերցողաց ուղարկութիւնը կը հրահրենք:

... Խմբագիր Մատիս պատուական լրագրի:

- « Եւ յայնանցի մարդն անօրէնու »
« Թեան, որդին կորստեան, հակա »
« Բակորդն հարստացեալ ի վերայ »
« Ետեւեւեւին, որ անուանեալ իցէ »
« Կամ պաշտօն, Աստուած մինչ »
« Ետեւեւեւին ի սահմանն Աստու »
« Ընդ, եւ ցուցանել զանձն թէ Աստ »
« Եւ իցէ Բ. Թեոսաղ. Բ. 3—4 »

Մեր մտաւորքն այսօր եւ անխորժ ձայներ մի դմբի կնի կը հընչեն, եւ կը խուսին զհողիս Տակաւին մարդախոշոր պատերազմին ահաւոր սրտառմեւը չլուծած, յառաջ քան զայն լուռեցաւ դժոխային ձայն մը, դիւսխոքիստ վիճիւ մը, որ ճշմարտ Գրիտանեայց հողինը կը արամեցունէ, եւ որ նախատինք է այն երկնային կրօնին ամենատարբեր ճշմարտութեանը, նախատինք է ներկայ դարուս ժարկութեանը, եւ որ վերջապէս, յայտնի եւ բացերեւակի լրու մնէ Աստուածային Առաքելոյն մարդ արեւութեանը զոր ի վեր

Նշանակցի

Քրիստոնէայ ընթերցողն անտարակոյս գուշակեց թէ այս անխորժ ձայնը՝ այս սրտաղից վիճիւր՝ Անթիւքի թիւնն վիճիւն է, որ յանուն Քրիտանեայցութեան արուեցաւ այս օրերս Պիտանունով մեղանշական մարդու մը՝ որ է Պապ Արեւմտեան Եկեղեցւոյն: Եւ որովհետեւ անպարտաւոր մի միայն արարիչ Աստուծոյ յատուկ է, այն մարդը՝ որ Աստուածային այս յատկութիւնը յափշտակել կը ժարի, այն մարդը կը լուծուի, « Անօրէնութեան մարդն » է, « կորստեան որդին », « ամենուն վրայ հպարտացած հակաաւորդը » որ Աստուծոյ առճարին մէջ նստելով ինքըզինքն Աստուած յոյնել կուզէ ու եւ այն ժողովը՝ որ այս վիճիւր կամ տխուրը կուտայ միշտ մեղանշական, յաւաժամ սխալական մարդու մը, նա՛ Աստուծոյ եկեղեցւոյն ժողովը չէ՛, այլ մարդապաշտոյց ժողով մը, հակառակ Աստուծոյ ներհակ Քրիտանութեւ Հայհոյնչ Հոգւոյն սրտոյ, որ չարախոսալիւս է քան զհեղձուածս Արիտի, Մակեղոնի եւ Եեստորի:

Արդ՝ Արեւմտեան—Հուսիմէական կաթմովի—Պապական եկեղեցին, որ ի վարդոց չեղած եւ խոտորած էր Նախնի Առաքելական սուրբ Եկեղեցիէն՝ ինչ ինչ քննաճար վարդապետութիւններով այժմ բողոքոյն, յայտնի համարձակ երկնքի ու երկրի առջեւ, Աստուծոյ ու մարդոց առջեւ հրատարակեց, թէ ա՛լ ինքը Ա. Յովհ. Բ. 22ին մէջ գրուածն է իսկ եւ իսկ ուստի եւ արաւաքոյ Քրիտանութեան եկեղեցիէն, եւ իրրեւ զհերեւստիտապետս նորովի եւ բանագրանաց արժանի եւ ենթակալ Ս. Այս ոյնքան ճշմարտ եւ ստոյգ է՝ որ եթէ մէկը հակառակը պնդէ, երկու անգամ երկուքը հինգ կընէ բնեւոյ պնդող մտնուածք մը ըլլալը կը յայտնէ:

Չգեմը դաննք պահ մը իրենց մեղքն ու թեանը մէջ միջուկ որ զգաստանան դառնաւ մենք մեր անարատ Եկեղեցւոյն, որ իրրեւ հին, աւանդապահ սուրբ, ճշմարտ եւ Առաքելական Եկեղեցի Քրիտանութեւ պարտաւոր է անտարբեր հանդիսատես չմեալ յանուն Քրիտանութեւ հրատարակ եղած այս Աստուածընդ դէմ՝ մտրութեան. այլ միանալով այս բանին համար իւր գրայի Արեւելեան դերապատուեալ եկեղեցւոյ—Յունացի—հետ, ուղղափառափոստ մը ժողով մը կազմելը որոյ մէջ կը մտնեն բոլոր Արեւելեան դաւանութեանը եղած աղագոց եկեղեցիներն, եւ եթէ չեմ սխալը՝ նաեւ Մեզ գիտական եկեղեցին՝ որ Առաքելական յաջորդութիւնը կընդունին, եւ իրովելով հերքեն այս Հուսիմէական մտրամիտ եկեղեցին, Քրիտանութեւ մը, սուրբ եւ ընդհանրական եկեղեցւոյ մասնակցութեան:

Եթէ այսպիսի ժողով մը կազմուէ հաջ ընէին Հայկական եւ Յունական եկեղեցւոյ Ս. Հայրապետէն, նշան է թէ իրենք ալ կը կամին կամաց կամաց—սուսի՛ բուսիլ—Աստուածանալ, քանզի մէկին մտրութիւնը չհերքողը ինքը ընդունած կը համարուի. մանաւաղ եթէ « այն ալ ուղղափառ եկեղեցի է » խօսքը՝ քանի մը Խճահարէր տակաւին շուային վերենք հերեւախոս ճանչող այդ եկեղեցւոյ . . . :

Մեր եկեղեցւոյ Գեր. Եպիսկոպոսները՝ որ այս միջոցի բազմութիւ են կ. Պօլոյ եւ շրջակայից մէջ, արդեօք միտքերեն անցաւ Քրիտանեական սղակ իրարու քով գալով՝ այսպիսի ժողով մը կարեւորութիւնը ծանուցանելու եւ յիշեցնելու վիճ. Տ. Գեորգ կաթմովիսին . . . :

Եթէ այնքան աշուարժ դանուեցան անցեալ տարի Մայր Աթոռոյ իրաւանց կարծեցիկ զաւարտութեան

վրայ, եւ աճապարեցին հետադարձ ազդել Ս. Աթոռին, որչափ եւս առաւելել այժմ աչքերնին չորս բանալով փութաւր են Արեւելեան—Տիեզերական ժողով մը կազմելու համար անն միջոց խորհելու, զբերու եւ կարգաբերու, որ Աստուածային Աթոռոյ մեծ Յափշտակիչն ճիւղաները շլատաւին, եւ Քրիտանեական եկեղեցին մաքրուի եւ ազատի այդպիսի անհեղեղ զազանի մը բռնաբարութիւններէն: Յայտն. Յովհ. Յ. Գ. 18:

Մ. յ. նման երեք վերոյիշեալ հերեւախոսապետաց՝ այս պապական ժողովը ու վիճիւր նպոյնալ հրատարակուելու են եկեղեցւոյ մէջ—վարագոյններ քարչելով— եւ ա՛լ ամեն մարդաբացարձակ կերպով խմանալու է այս առհետեւ, թէ Եկեղեցւոյ ազօթած « լուսն անհայտ » — « անհայտ » եպիսկոպոսոց ու կարգէն դաւալ է Հուսիմայ Պապը:

Ս. Այս ի լուր աշխարհի բանագրական բողոքն ընկելու եթէ անխորժ դաւանի Արեւելեան եկեղեցին, ապագայ դարոց պատմութիւնը այս լուսնիւնը բռնէ անս'ր ալ Արեւմտեան եկեղեցւոյ համար ըլլալուն, որ քան ի մէջ, եւ այսօրու թէ սկսեալ անբխալութեան շատուծոյն չարահար արբանեակները — ճիւղվիթները — այս ժողովը ալ իրրեւ Եկեղեցական, եւ իր վիճիւններն ալ հոգւով սրբով հաստատուած պիտի ճանաչեն, եւ Քրիտանեան ու Տրիստանեան ըստած պապական ժողովոց պէս մեզի կընցանակ պիտի ճգնեն . . . :

Իսկ եթէ՛ ըսնք որ, Յունական եկեղեցին առ ոչինչ համարելով (ինչպէս որ է) պապական այս մարդապաշտ մտրութեան ժողովը վիճիւր հարկ չտանէ ժողով գումարելու, կարելի է նա իր մասին իրաւունք ունենայ, բայց մենք—Հայաստանեայց եկեղեցւոյ որդիքս—խիստ մեծ սպարտաւորութիւն ունինք կատարելու այս հերքումը, իրրեւ ընդ միշտ փնտսելու միջոցաւ ժողովուրդ՝ այդ դաւաքանէն. ըստ որում՝ զիտութեամբ կամ ազխութեամբ՝ տակաւին մինչեւ յայսօր նոցա խորեական գրքերով տողորեալ միտքեր ալ կան մեր մէջ, որք անըզաւարտալ խմբեալ, կը խօսին, կը գրեն եւ կը քարոզեն իրրեւ ընդհանուր եկեղեցւոյ վարդապետութիւն շատ մը պատկան սկզբունքներ, առանց գիտելոյ եւ ճանաչելոյ դաւաքանէն Հայաստանեայց դերամիտքը եկեղեցւոյ անարատ վարդապետութեանն Ռատի դարձեալ կրեան հարկ ի վերայ կոյ հերքել եւ բանալու, ի զգուշութիւն ապագայից:

Հեռի՛, հեռի՛ այսուհետեւ, ո՛վ սըրբազան գաս եկեղեցւոյ իմոյ Հայրենաց, Հովհ. Բ. հոգւոյ բանաւոր դաւանց Մուրը Լուսաւորչին Հայաստանեայց, հեռի՛ նոցա ամեն հրատարակներէն, ճանչնք եւ ճանչեցունք մեր ժողովրդեան թէ վիճ մեծ է ընդ մէջ Պապականութեան եւ Հայութեան թէ նաքա՛ մեր Ազգին տունը քանդակցին Ռենթիթունեայց, Չահկեցիներով, Նիկիտներով եւ Հատաներով եւ ճիւղվիթական տմեհապարտիկ խորդաւանութիւններով մինչեւ յայսօր. թէ նաքա մեր Մահաւատանի եւ Լեհաստանի քաւառն հաղար Հայերը կուլ արուին ամեն անգամ ընդ մեզ ընդ մեզ, եւ մինչեւ անգամ մեր Կ. Պօլոյ Պատրիարք եւ իրենց մէկ հատիկ անոյնան Մակաբ վարդապետը գասով պապական քառնները եւ ստակալի վանքի մը մէջ վակիլով արեւը քամեցին, սրուն նոր ի լրոյ կըստ պատմութիւնը՝ (որ կը խայտառակէ Չահկեանի պապական ստութիւնը) ձեր պատուական լրագրային միջոցաւ հրատարակու երբն չը

խարհիս չարս ծաղիկն հետ : Գաղափար- կըրթում թիւերը բարձրագոյնեց մարդու, իր մտային եւ նիւթական յարաբերու- թիւններն ընդարձակեց, հետեւապէս ընկերային համերաշխութիւն մը հաս- տատեւելի ցեղի, կրօնի, ազգայնու- թեան, վտուածորութեան կախներն օր ըստ օրէ ջնջելու կը նկրտի, կըսեն ու կը քարոզեն մարդասէրները, եւ սակայն ահա դէպքերը նորէն սուս կը հանեն այս աստուածները : Սուբը, թնդանթը դեռ պաշտօն ունին մեր ընկերութեան մէջ՝ որ կը պար- ծի իր բնականութեամբ, ժողովուրդ- ները դեռ շատ հաց պիտի ուտեն մինչ- չեւ որ քաջ բարեման իրենց խիստան շահերը, մինչեւ որ քանի մը փոփոխ ինքնասիրական նեշտութիւններու, հարատեւական (սինտիթիք) նախանձու եւ հաշիւներու զոհ չի լինան :

Բրուսելի իշխան մը Սպանիական դատարան արժանի կը տեսնուի, Գաղղիա կը վերդիլի իր փառքն եւ մեծ ու թեւեւ ի յնայ կը կարծէ եթէ այս իրողութիւ- թիւերը կատարուի, եւ անմիջապէս բա- նակներ կը շարժէ : Այս առթիւ պէտք է որ ըստ մարդկային ազգը տուժէ, արիւնները, դանձեր թափին . . . ահա քաղաքակրթութեան սեւ կաղնի : Բայց որո՞ւ հոգն է եթէ իրապէս թաղու- ճին տեղ Հոնքոնցիներն մէ՛ն նստեր, կամ Մոնթանիոյ մը, կամ Բրիտ մը, կամ Ալճիմոս մը . կարեւոր կէտն է խաղաղութիւնը այն է՝ եւրոպական բարօրութիւնն ու յառաջդիմութիւնն անմիջապէս շարունակել, մանաւանդ որ Հոնքոնցիներն իշխանը կը հրաժարի այս, բայց Սպանիան իրողութիւն մ'ըլլալէ կը կը դադրի՝ ահա պատերազմին բուն պատճառը, անհեթեթ, դժուճ, եւ շա- հադէտ պատճառ մը, դերմանական նորայդ միութեան դարձը քանդելու ներքին նախանձ մը . . . Բուտի ինչպէս ամեն փաճառաշահ քաղաք պէտք որ Զմիւռին ալ տառապի այս շարագոյժ պատերազմին պատճառաւ, պէտք է որ առատուրը դադրի, վար- կը վերնայ, դրամաբար թաքչի, փաճառականներ անմիջութեան դու- ռը հանին, եւ առատութեան տեղ՝ սղութիւնը սովը եւ տառապանք տի- բապետեն :

. . . խոյրաղիր, ամեն միտք պա- տերազմի ինդրով դրուուած է ոչ Հա- յը, ոչ Յոյնը ոչ Տաճկիւր, ոչ Եգիպտոսը, ոչ հարուստը կրնայ ըսել ինչո՞ւ պէտք է, Գաղղիայ եւ Բրուսելի մէջ կախ կայ եղբր, եւ ստարբեր շահ եւ տարբեր

կրօն ու տարբեր ազգ ունիմ, թո՛ղ այն երկու ազգերն իրարու դուրս պատուեն, եւ իմ դարձս նայիմ : ոչ, չը- կընար ըսել ոչ որ այս բանս, սրտէնե- տեւ այս կուռնները սրտութեանն ա- նուղղակի կերպով կ'զգայ, թէ եւ անմիջ այս եւ անմիջ այն կողմը կը հակին եւ իրացարագ երբ մը կը վա- փաքին :

Լուսթիամը չեմ կարող անցնիլ դէպք մը՝ որ օրը իր փրկուցուց սիրտն ի տուգ համակեց : մահն յանկարծակի յափըջ- ասակեց ազգին ընտրելազոյն անդամ- ներն Մեծ . . . Տօքթօր Յ. Օհանեան, որ տարիէ մ'ի վեր՝ երկարատեւ բա- ցակայութեանէ ետեւ՝ քաղաքս հաս- տատուեր էր : Անպատում է ըստ բա- րեկամայ ցաւը, եւ կընար ըսել թէ՛ ինչպէս Քօլիս, ուր ընդ երկար բնա- կած է, բարձր հոյ հասարակութիւնը կորցս մարդասէր, ընտիր, խոսկան, քաղցրաբար, աշուտատիր Տայրեան- կեց մը : Գաղափար՝ որ հայ բժիշկներ շատ չունի, ուրախութեամբ բարեւեց Տօքթօր Օհանեանի դերագարձը, եւ եթէ նորէն մեկնելու ալ դիտաւարու- թիւն ունէր, այնքան սէր, համակրու- թիւն ու համարում դրաւեց, որ որ- շից մնալ եւ իր երկրորդ հայրենիքն ծառայելու եւ արդարեւ քանի՛ քանի՛ հիւանդներ մահուան փոստիցէ արտանց- քանի՛ քանի՛ ազրատներ անոր մարդա- սէր սղոյն շնորհը վայելցնէ : Տօք- թօր Օհանեան դրամէ աւելի սիրտ, համար, օրհնութիւններ շահիլ կու- ղէր : մանաւանդ փոքր մանկանց մաս- նատր խնամք ունէր, իրը ճշմարիտ բը- ժիշկ եւ մարդասէր՝ բժշկութիւնն իր արհեստ մը չէր բաներ, ինչպէս կը- նեն ոմանք, դիտութեան հրամայած դեղը տալէն ետեւ, պարտք կատարե- ցի, դրամս տուր, չէր ըսեր, այլ իր ա- մենէն մեծ արհեստը հիւանդին բա- րոյական արեւութիւն մը ազդել էր, եւ ստոր համար ժամացոյցը կը մտնար, երբ հիւանդին մօտ երթար, եւ անոր բնութիւնը, հիւանդութեան պարա- դանները լաւ մ'ըմբռնելէն ետեւ՝ իր հիտութեանը կը փառահէր եւ դեղը կը մատակարարէր : Իմով քանի՛ հիւան- դը կ'իտով չափ : կ'արեւելար Տօքթօր Օհանեանի ճայնին ներքործութեան ներքեւ եւ կարծէր թէ իր հոգատար բարեկամին հետ կը խօսի եւ չէ թէ դաժան եւ ճամբէր բժշկի մը հետ :

Եթէ մէկ տարւան միջոցի մէջ Տօքթօր Օհանեանի ըրած բարեգոր- ծութիւնները նշանակիլ հարկ ըլ- լայ, պէտք է երեսներ ընցնել այսչափ միայն բռնմ որ հինգ շարժի օրը թաղ- ման փառաւոր հանգիսին մէջ կը տես- նուէին այնպիսի նորարոյժ անձեր որ կընէին « Տօքթօր Օհանեան իս մահ- նէի եւ ասանկ օգտակար անձ մը Աղ- զին միտքս Բարի մը անհկարող սրտն կողմէն երած եւ իմ ինդրոյս վրայ իս ինամերու եկած է . . . Ինչպէս իր ցա- լին դարմանը չըտաւու իս ահա այս է արդարեւ կոխելի բան մը : Գեռ ճշտեց ճշտեցուցեալ հիւանդութեան անհարկ արեւութիւնը : Տօքթօր Օհանեան ինչ ամեն վեր ամուսնացած էր, անմիջ թուր եւ յու- սակաւոր կը թաղու իր ազնուատեն կողակցը, սրտն հետ միացեր էր՝ ան- յոյս վիճակէ մ'իր բժշկական հմտու- թեամբ ազատելէն ետեւ : Տօքթօր Օ- հանեանի յիշատակը մանաւանդ իզ- միրի հոյց մէջ՝ չպիտի մտնուի :

Միւս հինգ շարժի օրը թաղ- ման փառաւոր հանգիսին մէջ կը տես- նուէին այնպիսի նորարոյժ անձեր որ կընէին « Տօքթօր Օհանեան իս մահ- նէի եւ ասանկ օգտակար անձ մը Աղ- զին միտքս Բարի մը անհկարող սրտն կողմէն երած եւ իմ ինդրոյս վրայ իս ինամերու եկած է . . . Ինչպէս իր ցա- լին դարմանը չըտաւու իս ահա այս է արդարեւ կոխելի բան մը : Գեռ ճշտեց ճշտեցուցեալ հիւանդութեան անհարկ արեւութիւնը : Տօքթօր Օհանեան ինչ ամեն վեր ամուսնացած էր, անմիջ թուր եւ յու- սակաւոր կը թաղու իր ազնուատեն կողակցը, սրտն հետ միացեր էր՝ ան- յոյս վիճակէ մ'իր բժշկական հմտու- թեամբ ազատելէն ետեւ : Տօքթօր Օ- հանեանի յիշատակը մանաւանդ իզ- միրի հոյց մէջ՝ չպիտի մտնուի :

ՆՈՐ ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԹԻՒՆԸ
ԹՈՒՂԹ ԿԱՌՈՂԻԿԵԱՅ ՀԱՅՈՑ
ՊԱՏՐԱՐԲՈՒԹԵԱՆ
ԿԻՒԿԱՌՈՅ
Ի պատիւն ի Բարի Քրիստոսի
Ս. Բառնապայեօսի Հաւանք :
Այս վերահարկով 47 երեսէ բաղ- կացեալ աւետարակ մ'է, որ կը ծախուի ամեն դրամաճառաց քով եւ Մէճ- մուայի Հովաթարի գրատունը : Գին 5 շաբաթ :

Կրթութիւնի ՏԵՄԵՐԱԿԱՆ ԼԵՂՈՒԹԻ
ԽՐԱՏԱՐԵՑ
ՊՈՂՈՍ Պ. ԳԱՆՔՊՃԵԱՆ
ԳԻՆ 10 ՂԵ

Միւս հինգ շարժի օրը թաղ- կական նոր տառերով ապուած այն դասաղիքը ամէն հայ դրամաճառաց քով կը գտնուի, որ կը թափանդակէ Օս- մանեան տառերուն զոյրութեան ու կը- ցորդութեան կանանները, արդէ ոճով գործածական այլ եւ այլ դրութիւն- ներ, Օսմանեան լեզուի մէջ գործած- ուած արարելէն համաձայնութեան կանանները օրինակներով հանդերձ, կատարութեան պաշտօնական տե- ղերն ու տիպաքանները եւ դեղեկագ- րութեան վարժութիւնն ըլլալու համար՝ պարունակած դրութեանց ձեռագիր կրկնութիւնը :

ԾԱՆՈՒՅՄՈՒՆԻՐ
100,000 դրամ Թայրանի կարծր ցա- րեկին գրութիւնը 32 շաբաթ, եւ 200,000 բումէլի կակուղ ցորեկին գրութիւնը 30 շաբաթի տարւոյ յանձնառու գրու- նուցաւ : վերջին դնահատութիւնը կը բարձր յաւիտ 28 ըդ օրը կ'ախ կատարուի ի Տարի Շուրա :
21 յուլիս 1870
Ի Գուռն Սպարապետի

Բէքէ վէլէն նաւամատոյցը յանձ- նելու պայմանաւ 530,000 հօխայ ա- լի լին օրան 110 փարայի առաջարկող գանտելով այս գինէն վարձատրու- յանձնառու եղանակը պէտք է որ եր- կաչարթի յուլիս 27ին կատարուի թ վերջական դնահատութեանը ներկայ գանտելի ի Տարի Շուրա :
22 յուլիս 1870
Ի Գուռն Սպարապետի

150,000 ըլլալ բարդէ դոլարային ըլլալ 4 շաբաթի առաջարկող դրու- նուցելով, յիշեալ գինէն ալ վար առող փաճառականը կը հրաւիրուի ի Տարի Շուրա երեքշաբթի օր յուլիս 28ին կատարուելիք վերջական դնահա- տութեան :
23 յուլիս 1870
Ի Գուռն Սպարապետի

Այս լրագիրը շարժիլ երկու անգամ կը հրատարակուի, շարժարթի եւ շա- բաթ օրերը : Բաժանորդագրութեան տե- ղերն են Վ. Պօլիս Զինիի խանը վերի յարկը թիւ 6 Մատիի խաղաղաստանը : Իսկ դաւաճող մէջ հետեւեալ հոդա- րարձաց սենակները :
ԻԶՄԻՐ. Ստեփան աղա Տէտիւան- ՆԻԿՈՍԻՆԻԱՆ. Թորոս աղա Ուկիւրի :
ԱՏԱՐԱՏԱՐ. Յարութիւն աղա Նապա- լի թիւն :
ՏԵՄԵՐԱԿԱՆ. Սալապատու աղա Լիմանեան ԿԱՐԻՆ. կարապետ պատուելի Զա- քարեան :
ՍԵՐԱՍՏԱՆ. Վարդան ԿՔէնտի Արդար- եան :
ԵԱՇ. Մ. աղա Խաչիկեան :
ՀԱԼԵՊ. Նիկողոսյան աղա Տէր Մար- դարեան :
ԵՐԶՐԱՅԵՍ. Բնիկոսյան Ստեփան :
ՎԱՆ. Գրիգոր աղա Սառեան :
Ուրիշ քաղաքներէ ստորագրուի ու- ղողներն այս տեղերն մէկուս հետ կրնան թղթակցել :

Իմրագիրը շարժիլ
Ի. ՏՊԱՐԱՆԻ ՄԱՍԻՆ ԼՐԱԿՐՈՅ
Կ. ՊՈՂՈՍ ԶԻՆԻԿԻՆ

ԱՌԵԻՏՐԱԿԱՆ
ԸՆԹԱՅՐ ՓՈՒՍՆԱԿՈՒԹԵԱՆ
25 ՅՈՒՆԻՍ
(ՕՍՄԱՆԵԱՆ ԼԻՐԱՅԻ ԼԵՏ 100 ԱՌՈՐՈՒՆԵՆ)
Ինտար 3 ամիս դուրս 409/8
Մարտիկա » Գրանք 23
ԸՆԹԱՅՐ ԳՐԱՐՈՅ
25 ՅՈՒՆԻՍ
Անդր. լիրա դուրս 409,45
Նարոյեան սակի » 87,16/40
Խմբակի առու » 89,40/40
Քրքրից » 51,20/40
Հինգ Գրանք » —
Հինգսոց » 404
Պրինձ » 111/1
ԿՈՍՏԱՆԳՆՈՒՊՈԼԻՍ 25 ՅՈՒՆԻՍ
ԱՐՄՏԻԲ
Յորեն կարծր Պէտարպիտ 32 — 33
» » Աղաղ 32 — 33
» » Պալէլը 32 — 33
» » Պարկիս 31 — 32
» » Թէքրտաղ 31 — 32
» կակուղ Աղաղ 30 — 31
» » Պէտարպիտ 30 — 31
» կիրքս Թունա 30 — 31
Յորեն կակուղ Պարկիս 29 — 31

» » Վառնա 29—31
» » Պարկը 29—31
Եղիպացորեն Թունա 45/1—
» Անատոլ .
Գարի Թունա 45 —
» Մնատոլ . 42/1—
ՆԵՐՔԻՆ ԲԵՐԲ
ԽՈՉԱԿ ԶՈՐ
Պարտա զուրու 27—45
Անատոլու » 27—45
Քօլիս » Գրանք աղաղից Կիր
Ետրիէ »
Ծակած »
ԻՍՄՊԱԿ ԳՈՐՈՂ
Կէյլէ հօխա 40/1—44
Խլիլը » 42 —
Ատանա » 40/1—
Պարսկաստան » 8/1—
Վրաստան » 8/1—
ԲՈՒՐԴ
Անատոլու լուացուած հօխա 42 —
» չլուացուած » 6 —
Բուսիլի լուացուած » 42 —
» չլուացուած » 8 —
Վրաստան լուացուած » —
» կէս լուացուած » 44 —
» չլուացուած » 22 —
Տարրոնա » 8/1—
Լիկի Նէկը » 6/1—

Մ Ա Ջ Ր
Պարսկաստան հօխա 41/1—
Անատոլու » 40/1—
ձերմակ » 6 —
ձ Լ Բ Ր Ի
Գաղաթի Ա. տեսակ հօխա 45/1—46
» Բ. » 45 —
Լիկիլի » 46/1—
Թոյլիլ » 43/1—44
Արէլի » 41 —43
Եղիպաս » 41 —44
Չորուս » 41 —42
Թ Ի Յ Թ Ի Բ
Լիկիլի հօխա 48 —53
Գատամաղոլ » 48 —50
Պէյրաղար » 50 —51
Չերքէղ » 48 —50
Վան » 27 —
Ա Յ Ծ Ի Մ Ո Ր Թ
Ամասիա 7—8/1 կտոր մէկ 0 . 1 .
Եօզիաս » » »
Սիլիս » » »
Էրզրում » » »
Գալսիլի » » »
Չ Լ Թ
Մուտանիա հօխա 7/1—
Այլուլ » 7 —
Սաքըղ » 4) —
Մարկիլ » 7/1—

Պրինձ Թոյլիլ երկրին մէջ 9/1—10
Սալիկ Գատամաղոլ հօխա 48 —22
Ա.Քիլիս » 330 —400
Բիթլի » 22 —28
Սուսամ » 4/1—
Կատապ Ենատ. Բիլի » —
» Բուսիլի » —
Մեսաքս Պարկի. Բէշա » 46 —56
ԱՐՏԱՔԻՆ ԲԵՐԲ
ԳՐԱՐԱՅ
Խահվ. Բիւս. տեսակ 100 հօխ. 850—900
» » » 730—820
ԵՆՔԵՆ Բ. » 45
Շարքար փոշի Անդր. Կնդ. 240 —245
» » Գաղղ. » 240 —243
» » Պարկիս » 282 —300
Չայ Բանիկ հօխան 24 —24
» Բ. քօ ծաղիկ » 56 —63
Անուղ զաւոյ կնդ. 880/լր. 920
Պրիկի (պիպի) հօխա 7/1—
Լիկիլի չիլիս Պէլիկալա » 430 —435
» » Մատրուս » 450 —460
Չինք առխա 100 հօխ. Գր. 407 —410
Երկաթ ձողակ 60 —
» ստոխակ 72 —
» Բիւսեցը 70 —
» 87 —
Քարքիձա » 37 —83/1
Բրինձ Խոսիկ 400 Բիւլ.Քր. 43/1—
Կարաղ Եղ Բուսիկ Գր. 21 —24
Խոսիկ » 21 —24